

THE SPECIAL ADVANTAGE OF DOCUMENT AUTHENTICATION WITH THE eID IN THE PANDEMIC SITUATION**AZ eID-VEL TÖRTÉNŐ HITELESÍTÉS KÜLÖNLEGES ELŐNYE A VILÁGJÁRVÁNYBAN**BÓDI Antal¹**Abstract**

Today's the role of electronic documents is gaining ground in the world of home office and pandemic. Both companies and government actors around the world are looking for solutions that would allow their users and their citizens to remotely would be able to create unalterable and authentic documents. For this aim, very useful web services and special solutions were developed by the Hungarian Governments in the last decades. It can be used perfectly, only the technical possibilities need to be combined with the business processes and authorization systems of the organizations.

Keywords

eID, AVDH, eIDAS, eSZIG, KAÜ

Absztrakt

Az elektronikus dokumentumok szerepe felértékelődik a home office és a pandémia világában. A cégek és a kormányzati szereplők is keresik azokat a megoldásokat, amelyek lehetővé tennék, hogy a felhasználók távolról is tudjanak megmásíthatatlan és hiteles dokumentumokat előállítani. Erre remekül fel lehet használni a kormányzatban kialakított eszközöket és megoldásokat, csak a technikai lehetőségeket össze kell fésülni a szervezet üzleti folyamataival és jogosultsági rendszerével.

Kulcsszavak

eID, AVDH, eIDAS, eSZIG, KAÜ

¹ bodi.antal@kti.hu | 0000-0002-6199-8025 | Head of ITS Certification Office / TS tanúsítási irodavezető | KTI Institute for Transport Scientific Non-Profit Ltd / KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft.

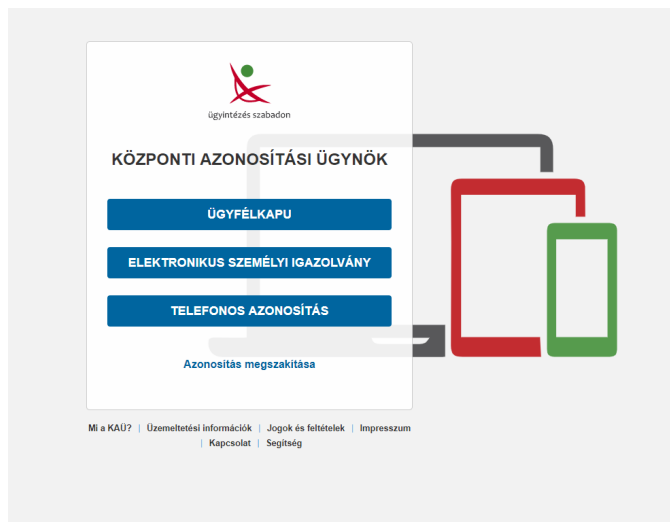
BEVEZETÉS

A dokumentumok digitalizációja alapvetően kulturális kérdés és a pandémia helyzet kezelésében egy nagyon hatékony megoldás lehet arra, hogy a szervezetek és az állampolgárok részéről is felgyorsuljon az elektronikus dokumentumok társadalmi elfogadottsága. Ez normál körülmények között egy lassú érési folyamat eredménye lenne, azonban a jelenlegi helyzetben ez egy életbevágóan fontos megoldás lehet mind a társadalom, mind az egész gazdaság számára.

A közeljövőben át lehetne térni a kormányzati hitelesítéssel rendelkező megbízható elektronikus dokumentumokra, amelyek teljes értékűen ki tudják váltani a papíralapú dokumentumokat, illetve nagybiztonsággal meggyőződhetünk arról, hogy egy-egy elektronikus dokumentum tartalma az valóban nem hamisított, és aki hitelesítette az nem tagadhatja azt le. A jelenleg elérhető kormányzati hitelesítési szolgáltatások alapján bemutatjuk annak a lehetőségét, hogyan lehet egy ma még elektronikusan kitölthető űrlapból hitelesített és megmásíthatatlan elektronikus dokumentumot előállítani, illetve módszertani javaslatot teszünk a szervezeteknél az első lépések megtételére.

MÓDSZERTANI MEGKÖZELÍTÉS

A mintaként egy kiválasztott AETR² dokumentumot töltöttünk ki teszt adatokkal. A kitöltött dokumentumot kinyomtattuk és jelképesen aláírtuk, majd beszkeneltük a dokumentumot és létrehoztunk egy pdf állományt. A szolgáltatáshoz igénybe vettük a <https://szuf.magyarország.hu/> KAŰ (Központi Azonosítási Ügynök) 1. ábra szolgáltatást és az ahhoz kapcsolódó dokumentum hitelesítési szolgáltatást. Ezzel demonstrálunk egy lehetséges, egyszerű és mindenki által elérhető megoldást.

1. ábra KAŰ szolgáltatás bejelentkező felülete <https://mo.hu>, <https://magyarország.hu>

² Az AETR: egy rövidítés, francia mozaikszó: Accord Européen Transports Routiers. A nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás. Genfben, 1970. július 1-én jött létre, hazánkban a 2001. évi IX. törvény hirdette ki. 2001. évi IX. törvény

A HITELES DOKUMENTUM LÉTREHOZÁSA

A KAÜ-n három féle képpen lehet jelenleg bejelentkezni.

1. A legelterjedtebb megoldás jelenleg az Ügyfélkapun keresztüli bejelentkezés. Ennek előnye a nagyarányú elterjedtség és ma már ez Magyarországon teljeskörű ismeretségnek és elismertségnek örvend. Ennek egy komoly hibája van, hogy maga az autentikációs folyamathoz egy szimpla usernév + jelszó páros szükséges. Ezt még az sem nagyon erősíti még, hogy a Kormányablakokon keresztül személyesen lehet végleges regisztrációt készíteni. Ez azt jelenti, hogy a felhasználók, amennyiben nem elég körültekintően járnak el, abban az esetben ez az információ korrumpálódhat, illetéktelennek tudomására juthat és azzal így vissza lehet élni. Nagyon sok szolgáltatás esetében ez elegendő biztonságot ad, azonban a dokumentum hitelesítésnél ettől erősebb azonosítást érdemes használni.
2. Viszonylag kevés felhasználó által használt a telefonos azonosítás. Ezt főleg az idősebb felhasználóknak a kedvéért hozták létre. A Kormányzati Ügyfélvonal, mint az országos telefonos ügyfélszolgálat bázis ügyfélszolgálat, feladatellátását a 451/2016. (XII.19.) Korm. rendeletben meghatározottak alapján végzi. Az ügyfélszolgálat a 1818-as rövidített hívószámon, az év minden napján 24 órában várja az állampolgárok, vállalkozások és költségvetési szervek megkereséseit. A Kormányzati Ügyfélvonal kiemelt feladatai közé tartozik a gyors, pontos és naprakész tájékoztatás, az e-közigazgatási szolgáltatások, alkalmazások támogatása. Ezen feladatok ellátása alapján az integrált e-köszolgáltatások ügyfélszolgálati nemzeti kompetencia központja.³ Ez szintén nem tekinthető túl erős autentikációs eljárásnak, azonban sok esetben ez is hasznos megoldás lehet.
3. A jövőben a legmegbízhatóbb megoldás az Elektronikus Személyigazolvánnyal⁴ (használatos elnevezések: eSZIG, eSzemélyi) történő autentikáció lesz, amely lehetőség már elérhető a KAÜ felületen. Az eSZIG elterjedése már meghaladja az 50 %-os penetrációs szintet, közel 5 millió eSZIG van forgalomban. Maga az igazolvány megfelel a legszigorúbb kriptográfiai elvárásoknak és az eIDAS⁵ rendeletnek is. Az eSZIG egy olyan smart kártya, amely biometrikusan hozzánk van rendelve. Könnyen be lehet azonosítani, hogy ki a jogos birtokosa a rajta levő fénykép alapján és speciális kriptográfiai védelem pl. biometrikus és nyomdai védelem biztosítja az adatvédelmet és az adatbiztonságot az elektronikus okmánynál [1] [2] [3]. Ez lehetővé teszi, hogy mint kétfaktoros autentikációs szükséges birtokláson alapuló eszköze legyen. Különösen fontos, hogy ezt minden állampolgár és tartósan Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgár ingyenesen megkapja, és ezzel tudja igazolni magát már nem csak személyesen, hanem elektronikusan is. Ez a lehetőség teremthet kapcsolatot a felhasználó virtuális és a valós személyisége között. Ráadásul ez egy hatósági okmány, amelynek hatósági védelme van és állami garancia alatt áll. Kibocsájtója a Belügyminisztérium.

³ 1818 Kormányzati Ügyfélvonal – telefonos ügyfélszolgálat <https://nisz.hu/hu/1818-kormanyzati-ugyfelvonal-telefonos-ugyfelszolgalat>

⁴ <https://eszemelyi.hu/>

⁵ Az 910/2014/EU. rendelet.

DOKUMENTUM HITELESÍTÉS AVDH⁶-VAL

A dokumentum hitelesítésnél legegyszerűbb esetben abból indulunk ki, hogy vagy pdf formátumban mentettünk el egy dokumentumot vagy egy papír formátumban levő dokumentumról készítettünk a digitalizált scannelt fájlt pdf formátumban. Ettől eltérő lehetőségek is vannak, de arra törekszünk, hogy a lehető legegyszerűbb módon tegyük lehetővé a megbízható digitalizációt.

Az Azonosításra Visszavezetett Dokumentum-Hitelesítés szolgáltatás (AVDH) eredetileg az állampolgárok részére nyújtott kényelmes megoldást arra, hogy biztonságosan tudják intézni hivatalos ügyeiket a közigazgatásban. Ez minden olyan felhasználó részére gyors bekapcsolódási lehetőséget biztosít az elektronikus ügyintézésbe, aki nem rendelkezik elektronikus aláírási tanúsítvánnyal, de az eljárás megköveteli vagy lehetővé teszi az elektronikusan hitelesített dokumentumot. Így a csak alap elektronikus azonosítással rendelkező ügyfél is teljeskörűen részt tud venni az elektronikus ügyintézésben e szolgáltatás igénybevételével. Az erre épülő szolgáltatás az e-Papír⁷, amely egy ingyenes, hitelesített üzenetküldő alkalmazás, amely internetkapcsolaton keresztül, elektronikus úton összeköti az Ügyfélkapuval rendelkező ügyfeleket a szolgáltatáshoz csatlakozott intézményekkel. Ezzel hatékonyan lehet ügyet, hivatalos levelezést gyorsan és kényelmesen intézni.

AZ AVDH-VAL HITELESÍTETT DOKUMENTUM JOGI MEGFELELŐSÉGE

Az AVDH-val ellátott dokumentum a Pp. 325. § (3) bekezdése szerint teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy az okirat aláírója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetve elfogadta vagy magára kötelezőnek ismerte el. A jogszabályi rendelkezés alapján az AVDH a Ptk. feltételrendszerének megfelelően teljesíti az írásbeliség kritériumait, így az ezzel ellátott dokumentum alapján az, akinek elküldjük a hitelesített dokumentumot jogosult lesz a feldolgozásához szükséges adatkezelésre és ellenőrzésekre.

Az e-Papír oldalon különböző témák és ügytípusok közül lehet választani. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 325. § (1) bekezdés g) pontja szerint az AVDH-val teljes bizonyító erejű magánokirat hozható létre. Az azonosított személy AVDH-val hitelesített nyilatkozatának teljes bizonyító erejéhez tanúk aláírására sincs szükség. Az AVDH használata nagyon egyszerű, így szinte minden állampolgár ezzel képes bármikor előállítani olyan elektronikus dokumentumot, amely megmásíthatatlan és letagadhatatlan lesz egyszerre. Elegendő kiválasztani ehhez a megfelelő dokumentumot és feltölteni a hitelesítő szolgáltatásba 2. ábra.

⁶ https://magyarorszag.hu/szuf_avdh_feltoltes

⁷ <https://epapir.gov.hu/>

Q

KAPCSOLAT

HITELESÍTÉS

Húzza ide
A FÁJLT A FELTÖLTÉSHEZ

vagy kattintson ide a tallózáshoz

Hitelesítés

Hiteles PDF
 ASIC

Elfogadom az ÁSZF-et.

FELTÖLTÉS

[Általános Szerződési Feltételek](#) | [Adatvédelmi tájékoztató](#) | [Használati útmutató](#)

© NISZ Zrt.
Kapcsolat Impresszum ÁSZF

2. ábra A hitelesítendő dokumentumot ezen az ablakon keresztül tudjuk feltölteni.

A demonstrációhoz a 3. ábra mutatja, hogy feltöltöttük az AETR teszt dokumentumot.

HITELESÍTÉS

Hitelesítendő fájl

AETR-teszt-aláírt.pdf

x

Hitelesítés

Hiteles PDF
 ASIC

Elfogadom az ÁSZF-et.

FELTÖLTÉS

[Általános Szerződési Feltételek](#) | [Adatvédelmi tájékoztató](#) | [Használati útmutató](#)

3. ábra A korábban szövegszerkesztőben kitöltött, kinyomtatott, aláírt és beszkenelt AETR-teszt-aláírt.pdf dokumentumot feltöltjük.

A rendszer legnagyobb előnye, hogy megbízható vírus- és kártékonykód elleni védelmi eljárást követően végzi el a dokumentum hitelesítését és összekapcsolja a hitelesítést a felhasználó Ügyfélkapujával. Amennyiben a felhasználó a KAŰ-n az eSZIG-et használta fel autentikációs eszközként, abban az esetben a lehető legbiztonságosabb hitelesített dokumentumot tudja előállítani. A hitelesített dokumentum letölthető vagy elküldhető tetszőleges címre 4. ábra. Az AVDH nem csak aláírja elektronikusan a dokumentumot, hanem hitelesítő időbélyeggel is ellátja. Ez azért fontos, hogy a későbbiekben, amennyiben az auten-

titkációhoz felhasznált eszköz titkossága sérül, az így időbélyeggel korábban ellátott hitelesített dokumentum hitelessége nem fog sérülni. A hitelesített dokumentum meg tudja őrizni az integritását.

Azonosításra visszavezetett dokumentum-hitelesítés

 LETÖLTÉS

Az elkészült dokumentum elérésének URL-jét e-mailben is elküldheti.

E-mail cím

 KÜLDÉS E-MAIL-BEN

 TOVÁBBI DOKUMENTUM-HITELESÍTÉS

 VISSZA A KEZDŐOLDALRA

4. ábra A rendszer elvégzi a dokumentum hitelesítését. Elektronikusan aláírja és időbélyeggel látja el.

Az 5. ábrán látható a dokumentum jobb felső sarkában egy hitelesítő digitális vízjel, az AVDH Bélyegző. Sajnálatos módon, hiába nyomtatjuk ki, ez csak abban az esetben fogja tudni a hitelességet igazolni, amennyiben módunkban áll elektronikus formában ellenőrizni a dokumentumot.

A DOKUMENTUMOT DIGITÁLIS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL.

MELLÉKLET
TEVÉKENYSÉGEK IGAZOLÁSA!
(AZ 561/2006/EK RENDELET VAGY AZ AETR-MEGÁLLAPODÁS)

Az út megkezdése előtt, géppel kell kitölteni és aláírással kell ellátni. A menetirő készülékből származó eredeti adatrögzítő lapokkal együtt kell tárolni az előírás szerinti helyen.
A HAMIS IGAZOLÁS SZABÁLYSÉRTÉSNEK MINŐSÜL.

A vállalkozás által kitöltendő rész

(1) A vállalkozás neve: **KFT KFT**

(2) Utca, házszám, postai irányítószám, város, ország: **Virág, 22, 1111, Budapest, Hungary**

(3) Telefonszám (a nemzetközi előhívó számmal): **+3613333333**

(4) Numer faxu (a nemzetközi előhívó számmal): **+3613333333**

(5) E-mail cím: **kftkft@kft.hu**

Alulírott:

(6) Név: **Teszte Elek**

(7) A vállalkozásnál betöltött tisztség: **vezérigazgató**

Kijelentem, hogy a járművezető:

(8) Név: **Sebes István**

(9) Születési idő (év/hónap/nap): **1969-09-19**

(10) Vezetői engedély vagy személyazonossági igazolvány vagy útlevelel száma: **XB323234**

(11) A vállalkozáshoz való belépés időpontja (év/hónap/nap): **2019-06-12**

Az utóbbi időszakban:

(12) (év/hónap/nap/óra)-tól-től: **2019-06-01-00**

(13) (év/hónap/nap/óra)-ig: **2019-06-12-00**

(14) betegállományban volt***

(15) éves szabadságon volt***

(16) szabadságon volt vagy pihenőidőjét töltötte ***

(17) olyan járművet vezetett, amely nem tartozik az 561/2006/EK rendelet vagy az AETR-megállapodás hatálya alá***

(18) a járművezetésen kívüli egyéb tevékenységet végzett***

(19) rendelkezésre állt (kérszenlét)***

(20) Kelt: **Budapest (hely): 2019.06.12. -án/-én.**

Aláírás:

(21) Alulírott, a jármű vezetője kijelentem, hogy a fenti időszakban nem vezettem az 561/2006/EK rendelet vagy az AETR-megállapodás hatálya alá tartozó járművet.

(22) Kelt: **Budapest (hely): 2019.06.12. -án/-én.**

A járművezető aláírása:

(1) 1 Ez a formanyomtatvány elektronikus és nyomtatható változatban a <http://ec.europa.eu> internetes oldalca elérhető el.

(2) 2 A nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló európai megállapodás.

(3) *** A 14., 15., 16., 17., 18. és 19. sor közül csak az egyik választható.

HU 1 HU

5. ábra A hitelesített dokumentum jobb felső sarkában megjelenik egy AVDH digitális vízjel, ami nem eltávolítható és meg nem másítható. A dokumentum hitelessége csak elektronikus formában ellenőrizhető

A HITELESSÉG ÉS A SÉRTETLENSÉG ELLENŐRZÉSE

Amennyiben később szeretnénk meggyőződni egy elektronikus aláírt dokumentum hitelességéről, manuálisan is meggyőződhetünk az AVDH Bélyegzőre kattintva a pdf olvasóból 6. ábra vagy találhatunk erre kormányzati alkalmazást is 7-9. ábra. A korábban aláírt dokumentumunkat ellenőrizhetjük.

MELLÉKLET
TEVÉKENYSÉGEK IGAZOLÁSA¹
(AZ 561/2006/EK RENDELET VAGY AZ AETR-MEGÁLLAPODÁS)
Az út megkezdése előtt, géppel kell kitölteni és aláírással kell ellátni. A metetiri készülékből származó eredeti adatregisztrálólapokkal együtt kell tárolni az aláírás szerinti helyen.
A HAMIS IGAZOLÁS SZABÁLYSÉRTÉSEK MINŐSÍT.

A DOKUMENTUMOT DIGITÁLIS ALÁÍRÁSSAL LÉPTETÉK

AVDH Bélyegző

HITELESÍTETT

A vállalkozás által kitöltendő rész

(1) A vállalkozás neve: KFT KFT
(2) Utcá, házszám, postai irányítószám, város, ország: Virág, 221111, Budapest, Hungary
(3) Telefonszám (a nemzetközi előhívó számmal): +3613333333
(4) Numer faxszám (a nemzetközi előhívó számmal): +3613333333
(5) E-mail cím: kft@kft.hu

Aláíró:

(6) Név: Teszt Elek
(7) A vállalkozásnál betöltött funkció: Kijelentem, hogy a járművet vezettem

(8) Név: Sebes István
(9) Születési idő (év/hón/nap):
(10) Vezetői engedély vagy más jogosultság típusa:
(11) A vállalkozáshoz való jogviszony típusa:

Az alábbi időszakban:

(12) (év/hónap/nap/óra)-tól
(13) (év/hónap/nap/óra)-ig

(14) betegállományban volt***
(15) éves szabadságon volt***
(16) szabadságon volt vagy pihenőidőjét töltötte***
(17) olyan járművet vezetett, amely nem tartozik az 561/2006/EK rendelet vagy az AETR-megállapodás hatálya alá***
(18) a járművezetésen kívüli egyéb tevékenységet végzett***
(19) rendelkezésre állt (készzenléti)***
(20) Kelt: Budapest (hely), 2019.06.12. -án/-én.

Aláírás érvényességi állapota

Az aláírás érvényessége ISMERETLEN.

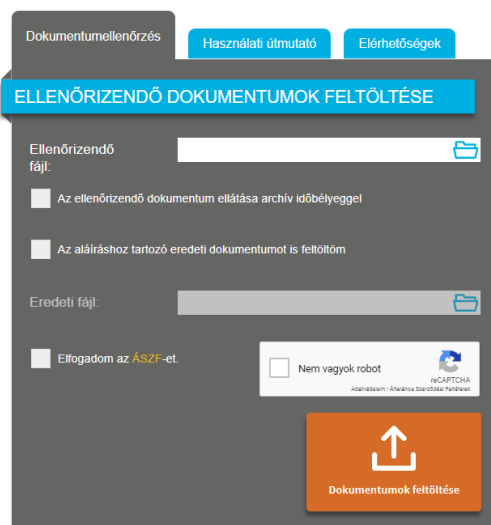
- A dokumentum az aláírás óta nem lett módosítva.
- Az aláíró azonosítója érvényes volt a kibocsátáskor, de jelenleg nem lehet elvégezni a visszavonási ellenőrzéseket az azonosság érvényesítéséhez.

6. ábra Manuálisan történő ellenőrzés

A hitelesség gépi ellenőrzése

A manuális ellenőrzés azonban az átlag felhasználó számára esetleg nehézkes lehet és nem feltétlen rendelkezik mindenki azzal a felkészültséggel, amely ahhoz kell, hogy meggyőződhesen az aláírt dokumentum hitelességéről. Erre a célra készült el a Kormányzati Elektronikus Aláírás-Ellenőrző Szolgáltatás, amely a <https://keasz.gov.hu/keasz/validate.html> címen érhető el. Ez hasonlóan működik az AVDH-hoz csak ide az AVDH-val tanúsított dokumentumot kell feltölteni és vissza ad egy hitelesítő dokumentumot, amely a feltöltött dokumentum hitelességét bizonyítja. Ez túlzott óvatosságnak tűnik, de nagyon jól beépíthető a munkafolyamatokba, hogy valaki meggyőződött-e egy dokumentum hitelességéről és mikor tette azt. Ez egyben garantálja annak a ténynek a letagadhatatlanságát, hogy valaki megkapott egy hiteles dokumentumot, mivel a hitelesítő dokumentum is minősített időbélyeggel kerül aláírásra a KEASZ által.

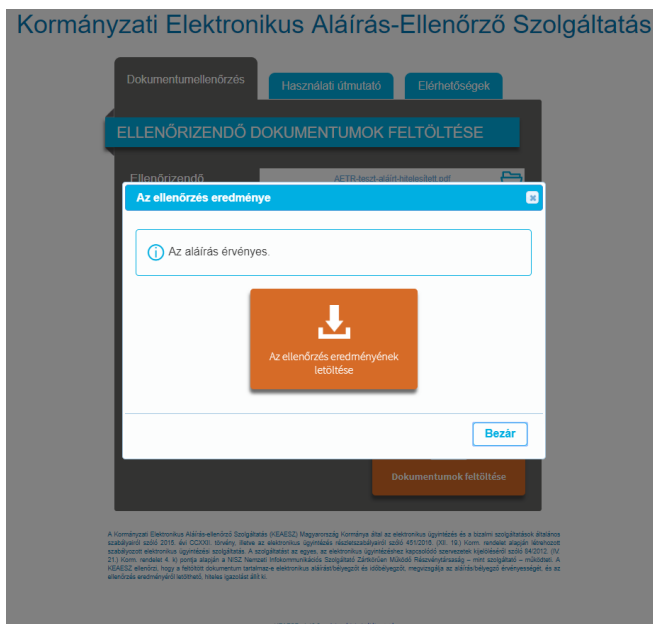
Kormányzati Elektronikus Aláírás-Ellenőrző Szolgáltatás

A Kormányzati Elektronikus Aláírás-ellenőrző Szolgáltatás (KEAESZ) Magyarország Kormányja által az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény, illetve az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet alapján létrehozott szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatás. A szolgáltatást az egyes az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szervezetek kijelöléséről szóló 84/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet 4. §) pontja alapján a NISZ Nemzeti Információs Szolgáltatás Zártkörűen Működő Részvénytársaság – nem szolgáltatás – működteti. A KEAESZ ellenőrző, hogy a felhívott dokumentum tartalmaz-e elektronikus aláírást/bélyegzőt és időbélyegzőt; megvizsgálja az aláírást/bélyegző érvényességét, és az ellenőrzés eredményéről letölthető, hiteles igazolást állít ki.

KEAESZ v1.43.0 - Adatvédelmi tájékoztató

7. ábra Kormányzati Elektronikus Aláírás-Ellenőrző Szolgáltatás

8. ábra A korábban hitelesített dokumentum hitelességéről meggyőződhetünk.

A NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság, mint a Kormányzati Elektronikus Aláírás Ellenőrző Szolgáltatás (KEAESZ) Magyar Kormány által kijelölt szolgáltatója ellenőrzi, hogy a feltöltött dokumentum tartalmaz-e elektronikus aláírást, illetve megvizsgálja annak érvényességét, amelyről jelen, a szolgáltató által hitelesített és időbélyeggel ellátott dokumentum ad igazolást.

IGAZOLÁS ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁS ELLENŐRZÉSÉRŐL

Aláírás ellenőrzés eredménye:

Ellenőrzés dátuma:

Ellenőrzött dokumentum neve:

Ellenőrzött dokumentum SHA256 lenyomata:

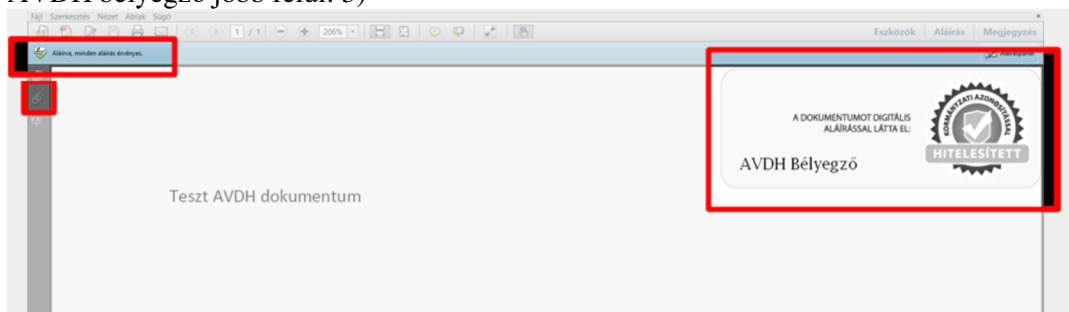
9. ábra Erről kapunk egy hitelesítő záradékot.

A HITELESÍTETT DOKUMENTUM MANUÁLIS ELLENŐRZÉSE

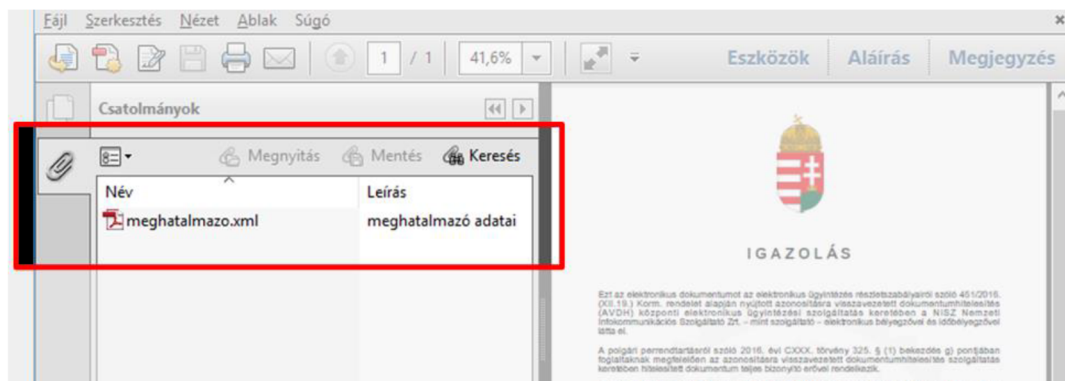
Az eredmény egy AVDH-val igazolt dokumentum, mely letölthető volt az AVDH felületről. Mivel a dokumentum a felületen csak 24 órán át elérhető, így javasolt mindenképp annak elkészültét követően letölteni egy olyan helyre, ahol később is könnyen megtalálható.

A biztonság kedvéért ellenőrizzük a dokumentumot, az alábbiak szerint.

A dokumentumot megnyitva három elem ellenőrzése szükséges: A letöltött, hitelesített dokumentumon szerepel 1) „Aláírva, minden aláírás érvényes” jelzés bal felül és 2) AVDH bélyegző jobb felül: 3)

3) A hitelesítő személyes adatai pedig a dokumentum csatolmányában érhetőek el:

Az előállított dokumentum aláírásra kerül és a dokumentumba csatolásra kerül egy melléklet, amely tartalmazza az aláíró alábbi személyes adatait:

- aláíró neve
- születési neve
- születési helye
- születési ideje
- anyja neve

MÓDSZERTANI JAVASLAT AZ AVDH SZERVEZETEN BELÜLI FELHASZNÁLÁSÁRA

Elsősorban a pandémia helyzet gyorsította fel azt az igényt, hogy a szervezetek munkatársai otthoni munkavégzés során tudjanak hitelesített dokumentumot létrehozni.

Az alábbi lépések megtételét célszerű megfontolni illetve az adott szervezetre értelmezni:

1. Első körben ki kell választani azokat az üzleti folyamatokat, ahol szükség van arra, hogy hiteles elektronikus dokumentummal lehessen helyettesíteni a fizikailag aláírt dokumentumot.
2. Kockázatértékelést kell végezni, és meg kell vizsgálni, hogy mely munkavállalókra és folyamatokra kell/lehet ezt egyáltalán kiterjeszteni.
3. A vezetés számára nagyon komoly döntéseket kell hozni arra vonatkozóan, hogy melyik munkatársnak adunk és milyen kérdésben adunk korlátozott aláírási/képviselői jogot. Erről a jogosultságokról készíteni kell egy hiteles elektronikus dokumentumot, amelyre történő hivatkozást minden így aláírt dokumentumban záradékolni kell. Pl. XY munkatárs jogosult a Teszt Kft. nevében elektronikus úton ajánlatot adni és azt az AVDH-val hitelesíteni. Biztonsági okból ezt a jogosultsági ívet érdemes lenne naponta frissíteni a cégjegyzésre jogosult személy által a cég minősített aláírásával, hogy az aláírás napja és a felhatalmazás egy napon belül legyen. A felhatalmazási filenévénél érdemes a dátumot beemelni a névkonvencióba.
4. A hiteles dokumentum készítésénél minden érintettnek rendelkeznie kell minimum Ügyfélkapu regisztrációval. A biztonság kedvéért érdemes lenne kiváltani minden érintettnek az összes lehetséges opcióval rendelkező e-SZIG-et. Amennyiben az eSIGN (elektronikus aláírás) funkcióval is rendelkezik a felhasználó, akkor azzal is

alá lehet írni a dokumentumot, ezzel viszont csak 50 MFT-ig lesz biztosítva az aláírás sérthetlensége azonban ez további maradó kockázattal járhat. Ez cégjogi értelemben nem elfogadható jelenleg. Ezért érdemesebb lenne két lépcsőben elvégezni a dokumentum hitelesítést. Az eSZIG segítségével kell bejelentkezni a KAÜ-be. Ez lehetővé teszi az eIDAS-nak megfelelő kriptográfiával rendelkező tulajdonlason alapuló kétfaktoros autentikációt. Ekkor az eSZIG eID funkcióját használjuk fel, amely a saját virtuális megszemélyesítésünknek is felfoghatjuk a virtuális térben. Ezzel garantálható, hogy kétfaktoros autentikációval védett rendszerben készítjük el a dokumentum hitelesítését az eIDAS kötelező EU rendeletnek megfelelően. Majd az AVDH segítségével a kormányzati hitelesítő eszközzel kell elvégezni magát a hitelesítést. Ennek az az előnye, hogy nagyon nagy garanciával tudjuk biztosítani, hogy kártékony kóddal fertőzött dokumentumot nem fogunk (nem tudunk) hitelesíteni és ezzel elkerüljük annak a kockázatát, hogy a szervezet nevével, vagy nevében az általa hitelesített dokumentummal vissza lehessen élni. A kormányzati rendszer robusztussága, magas megbízhatósága és folyamatos rendszerfelügyelete erre garanciát biztosít a 249/2017. (IX. 5.) Korm. rendelet (Az infokommunikációs technológiák ágazathoz kapcsolódó létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről) szerint.

5. Az egyszerűség kedvéért, a nem kritikus esetekben hagyományos ügyfélkapus azonosítással is elvégezhető ez a folyamat, csak itt nincs kétfaktoros autentikáció és a későbbiekben vita esetén nem garantálható a letagadhatatlanság. Az Ügyfélkapus azonosítással való visszaélés nagyon ritkán fordul elő, de nem lehet kizárni, hogy valaki kémprogram segítségével ellopja a jelszavunkat a billentyűzetről egy célzott támadás keretében. Ez akár lehet egy illegális kamerával történő megfigyelés is, amennyiben nem kellően körültekintően jár el a munkatárs és olyan helyen és módon intézi a céges ügyeket, amely ezt lehetővé teheti.
6. A biztonság fokozásához további feltételeknek is eleget kell tenni. Az eSZIG-hez be kell szerezni egy-egy fizikai olvasót minden érintettnek. Várhatóan néhány hónapon belül az NFC képes mobiltelefonokat is lehet majd olvasóként használni. Ez azonban még nem indult el és nem ismert, hogy hogyan tud majd kapcsolódni a számítógépekhez.
7. A munkatársakban tudatosítani kell, amennyiben valakinek ilyen jogosultsága van és elveszik az eSZIG-je, azonnal le kell tiltani a 1818-on, a bankkártya elvesztéséhez hasonlóan. Majd ezt követően kell jeleznie a munkahelyi IT támogató vonalon is a helyi szabályoknak megfelelően. A rendkívüli esemény kezelésére gondoskodni kell arról, hogy a napi jogosultságból az érintett hitelesítési joga kikerüljön, amíg nem kap új eSZIG-et. Amennyiben egy eSZIG elveszik és később előkerül, akkor is érdemes újat csináltatni, hasonlóan a bankkártyákhoz. Nem ismert olyan eset, hogy egy elveszett eSZIG-gel lehetett volna visszaélni, de ezt a rezsim intézkedést érdemes meghozni a biztonság érdekében.
8. Az elektronikusan hitelesített dokumentumok időbélyeggel rendelkeznek. Amennyiben a későbbiekben cserélni kell valakinek az eSZIG-et vagy elveszik, az előzőleg eszközölt elektronikus aláírások, illetve a korábban akár AVDH-val hitelesített dokumentumok érvényesek lesznek a továbbiakban.

9. Amennyiben valaki megpróbálja a hitelesített pdf dokumentum tartalmát megváltoztatni, abban az esetben az aláírás sérülni fog és a dokumentum elveszíti a hitelességét. Láttuk, hogy a <https://keasz.gov.hu/keasz/validate.html> validátor segítségével egyszerűen ellenőrizhető az elektronikus dokumentum hitelessége. Kritikus esetekben elő lehet írni a munkafolyamatban, hogy bizonyos lépések megtétele előtt kötelező meggyőződni a dokumentum hitelességéről és a hitelességi igazolást el kell menteni, nem elegendő, hogy manuálisan meggyőződjünk arról, hogy kinek az ügyfélkapujával készül a dokumentum hitelesítése.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az általunk bemutatott folyamat alkalmas lehet további tetszőleges számú dokumentum hitelesítésére, illetve a hitelesített dokumentumok aláírásának ellenőrzésére. A kormányzat és a cégek számára érdemes lenne megfontolni a leírt módszertani ajánlást, hogy indítsanak el olyan projekteket, amelyek a meglévő e-kormányzati szolgáltatási portfólió - a KAÜ, az AVDH és az eSZIG - felhasználásával az összes fontos dokumentum digitalizálását lehetővé tudná tenni a letisztázott üzleti folyamatok figyelembe vételével. A bankok⁸ körében már találunk példát, akik ezt megtették, tekintettel a pandémia helyzet kezelésére. A dokumentum hitelesítést leszűkítettük ebben a tanulmányban a pdf-ekre. Azonban ezek az elvek átvihetők más elektronikus adatok személyhez történő összerendelésre is. Az ITS ökoszisztéma [4] [5] kialakításánál éppen ezeket az elveket és lehetőségeket szeretnénk felhasználni, amely az eSZIG-gel történő közlekedési trajektóriák közhiteles összerendelésével a közlekedés egészét tudnánk digitalizálni. Az, hogy ez mennyire megalapozott várakozás lehet, az EESZT⁹ tapasztalatai is indokolják.

HIVATKOZÁSOK

- [1] Szádeczky Tamás Adatvédelem és adatbiztonság az elektronikus okmányoknál HAD-MÉRNÖK 12: 2. különszám pp. 181-195., 15 p. (2017)
- [2] Négyesi Imre, Izsó Ottó Developments of Identication and Trust Services in Public Adminsiztration through eIDAS AMERICAN JOURNAL OF RESEARCH EDUCATION AND DEVELOPMENT 2017: 3 pp. 35-47., 13 p. (2017)
- [3] Gábor Klimkó, Péter József Kiss, József Károly Kiss The effect of the EIDAS Regulation on the model of Hungarian public administration In: Hansen, Hendrik; Müller-Török, Robert; Nemeslaki, András; Prosser, Alexander; Scola, Dona; Szádeczky, Tamás (szerk.) Central and Eastern European e|Dem, and e|Gov Days 2018: Conference proceedings Wien, Ausztria: Facultas Verlags- und Buchhandels AG, (2018) pp. 103-113., 11 p.
- [4] Bódi Antal, Maros Dóra A komplex ITS ökoszisztéma alapjai ACTA PERIODICA (EDUTUS) 17 pp. 48-70., 23 p. (2019)
- [5] Bódi Antal, Szabó Tivadar, Maros Dóra, Gáspár László ITS ÖKOSZISZTÉMA - A KÖZLEKEDÉS EGÉSZÉNEK DIGITALIZÁCIÓJA In: Munkácsy, András; Jászberényi, Melinda (szerk.) Utazás a tudományban: Konferencia a 70 éves Pálfalvi József tiszteletére: Konferenciakötet Budapest, Magyarország: Budapesti Corvinus Egyetem, (2018) pp. 82-84., 3 p.

⁸ https://www.otpbank.hu/static/portal/sw/file/e-LAK_AVDH-hasznalat_Utmutato.pdf

⁹ EESZT Információs portál <https://e-egeszsegugy.gov.hu/>